

איש-המיסתורין מאיר נוביק
מלת כבוד: "לא ו"

שחגגת יום הולדתו של תינוק היא מצוה גדולה יותר מאשר חגיגת יום הולדתו של מתושלת, החליט יו"ר הכנסת לציי"ן את היום כראוי.

מנגנון

42 סלבוני

אחד מפסקי דין מבקר המדינה נכנס למשרד ממשלתי, פנה לפקיד ושאל אותו: "מה אתה עושה, אדוני?" "שום דבר", השיב הפקיד. כשנכנס המבקר לחדר אחר, שוב פנה באותה שאלה אל הפקיד שישב שם, תשובת הפקיד הייתה: "אינני עושה שום דבר, אדוני". בא כח מבקר המדינה ציין בפסקי דין: "כפילות".

ישראל רוקח, שר הפנים, החליט כי תפקידו של כל מטאטא חדש הוא לטאטא את הרצף, לא סמך על ועדת היעול בראשותו של פנחס לבון, ניגש ליעל את משרד-הפנים בעצמו.

צעדו הראשון: ריכוז כל המחלקות של משרד הפנים, שהיו עד כה בקריה, בירוק שלישי, צעד מפתיע, מצד ראש עיריית תל-אביב לשעבר וחבר מועצת העיר בהנהגתו.

שרותי העלייה וההתאחדות שהיו בשעתו משרד עצמאי, (משרד העלייה) למדו במפתיע את נחת זרועו המיעלת של שר-הפנים, שהטיל על עוזריו למצוא את הדרך כיס לפרק את האגף, לבטל את משרדיו המיזמיים, להעביר את הסמכויות לממונים על המחוזות.

כבר השבוע צויין מפנה מפתיע לטובה על ידי אנשים שהצליחו לקבל דרכון שבעה ימים לאחר הגשת הבקשה. כיוונתו של שר הפנים היא לזרז את מתן היתר היציאה לכשתונהג השיטה החדשה, לפיה יהיה כל ארוזן זכאי לקבלת היתר, אלא אם כן תהיה התנגדות בטחונות. לכך הבקשה להיתר יציאה תוגש לממונה על המחוז, העתקה תועבר לשלטונות הבטחון. אם אלה לא הביעו התנגדות, תוך שבעה ימים, יאושר ההיתר על ידי הממונה על המחוז, אוטומטית. רק מקרים יוצאים מן הכלל יועברו לשקול המשרד הראשי בירושלים.

תכנון התכנון אגף התכנון, שהוא אחד משמונה מחלקות התכנון הקיימות ב"משרד הממשלה השונים, אשר סמכויותיו קיפו פעולתו לא היו ברורים לרוקח, וזה לטיפור לו המידי. האגף הועבר מן הקריה לירוק (המשך בעמוד 10)

הערב הגדול בא (ביום השני השבוע). בעד הדלת נכנסו המסמרים של החגיגה: חמשים שליחי המעברות, איש מכל מעברה, שנבחרו להשתתף בחג, להביא את דברו למקומותיהם. חבורה סגונית של תימנים מגדולי פיאות, עיראקים ממושקפים, יקים חבושי מגבעות, פולנים בבגדי שבת, עלתה במדרגות, הקשיבה בחדרת קודש לדברי הברכה של שפרינצק, שסיפר זכרונות ימי הקהילה הדימוקרטית, הראשונה ביפו, לפני 43 שנה. אפילו עתו נאי הכנסת, חבורה צינית שלא שרדו לה, הרבה אשליות, הרצינו הפעם את פניהם, כדי שלא להרוס את אשליות הוולת.

"לא נתנו לגמור!" התקלה הגדולה באה כשקורא נציג אנשי המעברות לשאת נאום תשובה. הכוונה הייתה לכמה מלים חד גביות וצינוניות, אולם מנשה טוויג, רואה חשמונות ממעברת מחנה-דוד ליד טירה, ע"י ראקי בן 37, חבר מפא"י, נשוי ואב לילד, התחיש אל העניין ברצינות. פתח הוא בעב"רית בעלת מיבטא ערבי מובהק:

"העולה החדש מוכן לתת את דמו למען המולדת. הוא מוכן לקבל את כל היסורים הנובעים מטבע הארץ. אך הוא לא רוצה לסייג בול יסורים הנובעים משחיתות ומרשלנות. לא רק בנין הארץ חשוב, אלא גם בנין העם..."

בנקודה זו קם יוסף שפרינצק, הפסיק את הנאום, נעל באופן חטוף את האסיפה. אולם הוא לא סיים את הויכוח. בפרוודור התנפץ לו שאר העולים על טוויג, האשימו אותו בהפרת השמחה. "אתה רואה-חשוב, אבל לא את חשבונו ערכת", אמר בשפה מליצית עולה עיראקי אחר.

הצטדק טוויג: "לא נתנו לי לגמור. רצייתי גם לשבח את אלה שעזרו לעולים החדשים..."

ימינה

כשנפתחו השבוע הדיונים, חיפשו עתו נאים בעיניהם את משה סנה ושני חבריו (אדולף ברמן ורוסטוס בסטוני) בספסלי מס"ם. הם לא מצאו. כי משה סנה הועבר, בימי תי"ם, לקצה השמאלי של הטרסה, מקום מישכנן של הסיעות הקטנות. אנשי הסיעה החדשה יושבים בספסל אחד בין אגודת ישראל ופועלי-אגודת ישראל, בספסל שני

שי חרות, לציונים-הכלליים — וגם לאותם היסודות במפא"י השנואים על ראש-הממשלה יותר מאשר מאיר יערי. במדינה של סגירה שרירותית של עתו נים, של בלוש אחרי מנהיגים פוליטיים, של קיום מנגנוני מחתרת בתוך הממשלה או תחת חסותה, סומו שיוצר מצב בו יסיי קו ראש הממשלה ופמליתו הצעירה, המרצים והתלמידים של "קורסים רעיוניים", את המסקנה ההגיונית שמוטב לסגור את כל העתונים, להיפטר מכל המנהיגים. האה הגדול רואה. בספרו המועזע של גורג אורול, "1984", מתואר השלב ה"סופי של התפתחות זו: על קירות הבתים מודבקת תמונתו של הדיקטטור, בצירוף ה"סיסמה המחלחלת, האה הגדול רואה אותך!" בכל בית מוחקן מכשיר-האזנה וטלביזיה המראה לבולשת על תנועה, מעביר אליה כל מילה, של נתיניה. מצב זה עזר היה חרוק מאד ממדינת ישראל השבוע. אולם הוא היה קרוב יותר מאשר היה לפני ארבע שנים. מכשירי-האזנה בשולחן הכתיבה של מאיר יערי העביר לבעליו כמה דיונים סודיים חשובים מן הנעשה בתוך מפ"ם. אולם לאורחי מדינת ישראל שידר תשדורת חי שובה עד אין ערוך: אס. או. אס.

הכנסת

אחווה במחתרת

מחרחרי-מלחמה אימפריאליסטיים, הורסי דת ישראל, סוכני קומאינסורם, משרתי ה"ריאקציה הפאשיסטית, מזכיר עמם ומולד"תם לתריסר ארצות — כולם נאספו בערב אחד באחווה רחבת-קונאק ומתוקת-עונות, לחוג את יום הולדת הכנסת (ראה להלן). מלבד חברי-הכנסת עצמם הצטופפו מרפק אל מרפק, במנוון ובאולם המנוחה שמתחתיו, כל החשוב בעיני עצמו ובעיני נשיא אות הכנסת — ציניני צבא ומשטרה, מנהלי מוסדות, אנשי הסוכנות, עתונאים, כתפאו"רה מיוחדת (ומלבכת) נוספה לתפריט מנה מוקצנת ומפואתת של 50 שליחי המעברות, שפוטי העם המאושרים, שביקשו חתימתו ואיפשרו לאברהם הרצל, המהוקני האחרון של השמחה החלוצית, לארגן מקהלה קולנית באחת הפינות.

נבחרי העם, שעיקר תפקידם לקטרג איש על רעהו באיוני הבוחרים, העיפו, מאחורי הדלתות הסגורות, להחליף מחמאות והלצות בינמפלגתיות, הגיעו ברובם למצב-רוח ש"י כור-למחצה.

אולם מסמר הערב בא לקראת סופו. סקי רנים שחיפשו את אנשי מק"י וסיעת סנה, שכלטו בהערס (יחד עם דוד בן-גוריון ומ"שה סנה) גילו, לבסוף, את מאיר וילנר, ב"שיחה ידידותית ביותר עם איש פועלי-אגוד" דת-ישראל, בנימין מינץ. הם לא שוחחו על בשר חזיר.

הפרת השמחה

הפרלמנט האיטלנדי קיים אלף שנה. ה"פרלמנט הבריטי קיים שש מאות שנה. ה"כנסת הישראלית קיימת ארבע שנים. ומאחר

התנועה האופיינית. איש אינו יודע מה קלט המכשיר בחדר העבודה של מאיר יערי — פרט למאיר יערי ולממונים על ה"האזנה. הרבר גם לא היה חשוב במיוחד. גם מהימנותו של מאיר יערי עצמו לא היתה חשובה. דרכו של יערי ידועה היטב מדי לידידיו ולאויביו כאחד, מכזי שיכול להתעורר ספק כל שהוא ביחס לעמדתו בש"עית המסנה הגדול במוסקבה. לא היה רגע בחייו (ראה איש החודש, העונם הזה 762) בו לא היתה לציונות מרות מוחלטת על זיקתו לעולם הקומוניזם. המכשיר הותקן בחדרו וזקא בשעה שעסק במלחמה במשה סנה וחבריו, הפך את מפלגתו לציונית יו"תר מאשר אי פעם, מאז הסתיימה מלחמת העצמאות.

הרבר החשוב באמת היה אחר: חירות האדם במדינת-ישראל סבלה השבוע את ה"מכה הגדולה ביותר מאז קום המדינה. הפחד משטר השורר בארצות בהן לוחם המנגנון ששם את מכשירי-האזנה, בו אין אדם מעז לגלות את דעתו, בו אין אדם מרי גיש את עצמו ארון בביתו, הטיל את צילו על מדינת ישראל. הוכות בידי הרוב כנגסת לאסור את קיו"מה של מפלגה החותרת, לדעתה, תחת ב"טחון המדינה כולה — אם כי ספק רב הוא אם הדבר נבון. אולם כל עוד חוקית המפלגה, הרי סתימת פיה, איסור עתונותה ובילוש אחרי נציגיה כנגסת, הם פשע נגד ה"מוקרטיה.

המחתרת הטבעית. הרבר אינו רק פשע, אלא גם טפשות, כשהוא מוסנה נגד מפלגה כמו מפ"ם. המראה במשרד הקיבוץ הארצי למחתרת המקרה היה עדות לכך. כי בניגוד למק"י ולאנשי סנה, מושרשת מפ"ם בתנועה החלוצית, יש לה עשרות משקים בארץ, הגאמנים למפלגה (או לאחד משני סלגיה) נאמנות מוחלטת. קיבוצים אלה, השייכים לעמוד השדרה של המדינה הציונית, עולים לשמש בסיס אידיאלי ל"מחתרת רבתית, מאורגנת, מזוינת ורבת מ"סקדים מומחים, ברגע שקמה נגדם מחתרת ממשלתית. יש חשש חמור שמצב זה כבר קיים למעשה במידה מסוימת כיום.

אין הרבר נוגע לקיבוצים בלבד. ישנם אלפי צעירים בארץ אשר ייענו לקריאתם של יבאל אלון, שמעון אבידן, יוספסקי שבני קין ושאר מפקדי הפלמ"ח. הפרכת מסקדים אלה לראשי מחתרת פוטנציאלית במדינה חסרת-חרירות, תהיה מעשה-איולת שאסטר להשחתו רק לפרוק הפלמ"ח בשעתו, שהסך אלפים ממיטב הנוער הישראלי לשונאי ה"מסטר.

גולם מסוכן מאד. הגולם של מדינת המשטרה הוא גולם מסוכן מאד. קל יותר לקרוא לו מאשר להיפטר ממנו. מנהיגי רוב המפלגות בארץ ישמחו ב"ליבם לבואו של הגולם, כל עוד הוא מטפל ביריביהם. אולם טבעו של גולם שאינו מ"כיר בגבולות, את אשר אפשר לעשות היום למאיר יערי, דמות מרכזית בתנועה החלוצית גם אם דעותיו הטוליטיות סותרות את הדעות של הרוב, יכול להיעשות מחר לאנ-

